

ПРИМЕР ДОБРЕ ПРАКСЕ У ОБЛАСТИ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

“БОГАТСТВО РАЗЛИЧИТОСТИ“

Као професор разредне наставе радим двадесет две године у малој сеоској школи „Свети Георгије“ у Уздину, која броји око 180 ђака и где се настава изводи двојезично, на српском и румунском, као матерњем језику. Сва моја досадашња одељења су мултиетничког састава, са децом српске, румунске и ромске националности, као и из мешовитих бракова. У таквом окружењу важно је подстицати хуманистички приступ свакоме, поштујући вредности и потребе свих ученика.

Моја одељења су малобројна, више од половине ђака је из маргинализованих, социјално-угрожених породица, ромске националности. Обавеза и изазов нашег учитељског позива је омогућити овој деци право на индивидуализовани образовни план, јер потичу и одрастају у социјално-економски и културално нестимулативним породицама, без потребне подршке и помоћи од куће. Трудим се да упознам њихов начин живота, све чланове породице и услове у којима живе и одрастају. Сагледавајући целокупну породичну ситуацију, прилазим ученицима на индивидуализован начин, уважавам њихове потребе и могућности и прилагођавам дидактичко-методичке услове ради њиховог напредовања и развоја.

Ромска деца јесу деца из осетљивих група и са посебним образовним потребама, којима је неопходна друштвена брига. Један од разлога ове чињенице лежи у њиховим slabим образовним постигнућима. Да би ова деца опстала у образовном систему, потребно је да препознамо специфичности њихових образовних потреба и побољшамо средину за учење, како би им се пружила прилика да постану успешни у образовању. Да бих што ефективније приступила инклузивном раду са овим ученицима, трудим се да јачам своју професионалну улогу у педагошкој комуникацији и афективној интеракцији и да, на адекватан начин, регулишем социјалне односе и климу у свом одељењу. Из искуства могу да потврдим уверење да „сва деца могу да уче и да сва деца најбоље уче у групи својих другова и вршњака.“ Циљ активне школе, за коју се залажем јесте развој личности и индивидуалности сваког ученика, а не само усвајање школског градива.

„Не постоји једнака настава за неједнаке ученике“... је мисао која ме води када организујем наставни процес, мотивишем ученике и подстичем на стицање нових знања и умења. Потребно је открити интересовања и вештине деце ромске националности, њихово лично и животно искуство, па надовезати когнитивни процес. Уважавајући способности ових ученика креирам наставне ситуације које ће омогућити да напредују и развијају се онолико, колико им сопствени потенцијали омогућавају, као и средина у којој одрастају.

Пример добре и успешне праксе, у области инклузивног образовања, који желим да поделим, реализован је пре две године, када сам имала ученике четвртог разреда. Током школске године, сазнала сам од свог колеге, педагошког ромског асистента (који ради у нашој школи десет година) да је Удружење грађана -„Ромски центар“ (Црепаја - Ковачица) покренуло пројекат под називом „Упознавање деце ромске националности и деце из социјално угрожених породица са основама система рачунара“. Знајући да моја деца ромске националности не поседују компјутере, због тешке материјалне ситуације и назавидног статуса, активирала сам се, прикључила и заједно са професором информатике и педагошким ромским асистентом укључила петоро ученика из свог одељења. Циљ пројекта је упознавање са начином рада рачунара и његовим могућностима примене, претраживање сајтова, слушање музике ...

Током школске 2015/16. године осмислила сам истраживачки пројекат, како бих овим ученицима омогућила да стечена знања искористе у самосталном раду. Применом интегративне, хеуристичке и игролике наставе, систематизована је наставна тема о Војводини, њеним географско-природним одликама, знаменитостима, музичком и фолклорном наслеђу и познатим ствараоцима. Кооперативним и интерактивним активностима припремљене су наставне ситуације. У зависности од способности, интересовања и могућности мојих ученика, подељена су задужења и задаци. Током хеуристичке активности, ученици су применили стечена знања и самостално проналазили и откривали значајне податке о познатим песницима, писцима, сликарима и научницима који су рођени у Војводини. На угледном часу били су укључени у хорско певање, извођење музичких игара и рецитоване песама. Такође, свој допринос су дали у изради едукативног панона о Војводини.

Током пројекатског задатка постигнут је напредак код ученика који прате наставу по ИОП-1:

- развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу и чување националног идентитета.
- омогућена је доминантна улога ученика, током хеуристичког рада, али и на угледном часу, уз интерактивно-партнерску улогу наставника;
- примена кооперативних метода и вршњачке подршке довела је до боље имплементације ученика (који прате наставу по ИОП-у 1) у наставне ситуације;
- примена наученог подстакла је даљи развој ученика и омогућила им је успешну интеграцију у савремене токове живота.

Порука коју често говорим својим ученицима је „*Да смо богати онолико, колико умемо да чувамо и поштујемо различитости у свом окружењу.*“ Сматрам да је важно подизати социјални статус ромске деце, јачати њихов културни идентитет и омогућити развој личности и потенцијале. Роми су интелигентан, талентован народ. Имају свој идентитет, имају своју културу, језик, обичаје, традицију, историју. Трудим се да то, у свом раду са ученицима истичем, да јавно вреднујем и поштујем и на тај начин омогућим да развој личности ове деце, као и социјализација достигну виши ниво.

Колико ћемо у томе успети зависи од стручности, вештине, жеље и мотивације да прилагођавамо наставу, препознајемо и поштујемо различитости и осмишљавамо стваралачке ситуације које ће омогућити успешну имплементацију свега поменутог у наставни процес.